

er om Samhandelen med et Statsmonopol-land, beklager jeg, at man er kommet bort fra den Tanke, der i sin Tid var oppe, om at etablere en almindelig Kompensationshandel efter Mønster af en af de Handelstraktater, vi havde under Krigen, der gav os store Fordele ved Kompensationspolitikens Gennemførelse. Det vil være kendt, at der netop nu er nedsat et Udvalg af Udenrigsministeriets Erhvervsraad for muligt at finde Veje til at forbedre i alt Fald i nogen Grad det Forhold, jeg har hentydet til. Jeg tror, at vi alle deltager i Haabet om, at det maa kunne lykkes i alt Fald at skabe lidt bedre Balance og faa Rusland til at aftage noget større Mængder Varer hos os, end Tilfældet hidtil har været.

Jeg nævnte, at vi fik Lussingerne; den største Lussing faldt nu i Efteraaret, det var den tyske Toldlov. Det var en Lussing, som har givet Genlyd i denne Sal mange Gange under den hidtidige Del af Finanslovdebatten. Om denne tyske Toldlov udtalte det ærede Medlem Hr. Pinstrup i Gaar, at man jo ikke maatte glemme, at der ogsaa havde været Told i Tyskland paa disse Produkter før Krigen, og han anstillede nogle Betragtninger, som jeg oprigtigt talt finder lovlig letkøbte. Det er jo fuldkommen rigtigt, at der ogsaa før Krigen var Told i Tyskland, at vi ogsaa havde den at overvinde, men det er fuldkommen urigtigt at tro, at det, der nu er genoptaget, er en direkte Fortsættelse af Linien fra 1902, da den Toldlov, der gjaldt før Krigen, blev indført. Der er en skæbnesvanger Forskel mellem før og nu, og den Forskel retter sin skarpe Side netop ud mod det danske Landbrug. Der er den Forskel, at den tyske Toldlov nu ganske bevidst er anlagt paa Kompensationssystemet, bygget som et Objekt i Traktatforhandlinger med nogle Sats, som kan sættes ned, men som ogsaa kan blive staaende, og som bliver staaende og bliver følelige, ubarmhjertig følelige overfor dem, der ikke forstaar at tilhandle sig Fordelene. Og hvad der er endnu værre, er, at hele Tendensen i denne Toldlov er meget skæbnesvanger for os, og jeg kan ikke tro, at det ærede Medlem Hr. Pinstrup er uvidende om eller uklar derover, men i alt Fald gik han fuldkommen der henover — og dette synes jeg ikke, man kan gøre fra ledende Siden indenfor det danske Landbrug. Thi den Forandring, der er

sket med Hensyn til Tendensen i den tyske Toldlov, repræsenteres af Overgangen fra Beskyttelse, Kornetold, Told af den ekstensive Drift til Forædlingstolden til hele det maalbevidste Fremme af det tyske Landbrugs Intensivering. Her maa man naturligvis se paa langt Sigt. Tyskland, som har tabt saa meget af sin Basis for at være et stort Industriland, og som stadig væk har et Befolkningsproblem at tumle med og slaas med, fordi Befolkningstilvæksten er lige rapid i dette Rige ogsaa efter det store Sammenbrud, har set, at det af befolkningsmæssige Grunde ikke længere kan opretholde sin Stilling som væsentligt korndyrkende, ekstensivt Landbrugsland, naar det skal skaffe tilstrækkelige Fødemidler og navnlig skaffe Adgang til en større Sysselsættelse. Netop derfor er man gaaet over til Fremme af intensiv Drift og til at lægge Vægt paa nøjagtig samme Produkter, som er vore Hovedafsætningsprodukter, med andre Ord til gennem en Omlægning af Toldlovens agrariske Sats, at fremme en Udvikling, der svarer til den Udvikling, som vi, ramte af den store Verdenskrise i 70erne og 80erne, gik over til, nemlig under frie Former at gaa fra ekstensiv til intensiv Drift. Paa den samme Maade gaar nu Tyskland, ledet af en maalbevidst Statspolitik og fremmet af det Middel, man altsaa bruger i Tyskland, Tolden, beskyttet af denne, over til den intensive Drift. Det er selvfølgelig en Proces, som det vil tage lang Tid at udvikle, men Retningslinien bør vi have Opmærksomheden henvendt paa; og denne Retningslinie og den Udvikling, der kan komme som Følge heraf, er ikke umiddelbart lystelig for vor Fremtid. Nu ved jeg nok, at det danske Landbrug sætter en Ære i at lære andre den gode og vanskelige Kunst, som det selv er saa stor en Mester i: at lave alle de gode og relativt billige Produkter, som det danske Landbrug er saa berømt for. Man skaber sig altsaa Konkurrenter. Dette er i stærk Modsætning til, hvad man kender indenfor Industrien, hvor man heller holder Konkurrenterne udenfor Døren baade i den ene og den anden Retning og ikke lærer Kunsten fra sig. Men dette sætter som nævnt det danske Landbrug en Ære i. Det er muligt, at vi skal holde os borte fra en